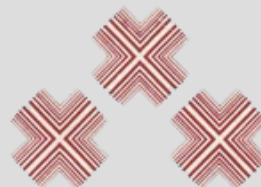

GAISMAS TAKA

*Rēzeknes - Aglonas diecēzes un Rēzeknes
Latgaliešu kultūras biedrības laikraksts*

Nr. 1 (86), 2015. Gavēņa laiks

Pāvesta Franciska vēstījums 2015. gada Gavēnī

Stipriniet savas sirdis (Jk 5, 8)

Dārgie brāļi un māsas,

Liels gavēnis ir atjaunotnes laiks Baznīcai, kopienām un atsevišķiem ticīgajiem. Taču pāri visam tas ir „žēlastības laiks” (2 Kor 6, 2). Dievs neprasa no mums neko tādu, ko jau iepriekš nebūtu iedevis: „Mēs mīlam, jo Viņš ir mūs pirmais mīlējis.” (1 Jņ 4, 19) Viņš nav pret mums vienaldzīgs. Katrs no mums Viņa sirdij ir dārgs, Viņš zina mūsu vārdu, rūpējas par mums un meklē mūs tad, kad Viņu pametam. Katrs no mums Viņam interesē; Viņa mīlestība liedz Viņam būt vienaldzīgam par to, kas ar mums notiek. Tomēr gadās, ka tad, kad mums iet labi un mēs jūtamies ērti, protams, aizmirstam par citiem (ko Dievs Tēvs nekad nedara), mums neinteresē viņu problēmas, viņu ciešanas un netaisnības, ko viņi cieš..., tad mūsu sirds iekrīt vienaldzībā – kamēr man iet nosacīti labi un es jūtos ērti, tikmēr aizmirstu par tiem, kuriem neiet labi. Šī egoistiskā vienaldzības attieksme šodien ir ieguvusi vispasaules dimensiju – tik tālu, ka šodien varam runāt par vienaldzības globalizāciju. Runa ir par problēmu, ar kuru mums, kristiešiem, ir jātiek galā.

Kad Dieva tauta pievēršas Viņa mīlestībai, atrod atbildes tiem jautājumiem, ko tai nemitīgi uzdod vēsture. Viens no steidzamākajiem izaicinājumiem, kuram gribu pievērsties šajā vēstījumā, ir vienaldzības globalizācija.

Vienaldzība pret tuvāko un pret Dievu ir reāls kārdinājums arī mums, kristiešiem. Tāpēc katrā Lielajā gavēnī mums jāsadzird praviešu sauciens, kuri paceļ balsi un mūs pamodina.

Turpinājums 2. lpp. ➤

Galvenās svētku dienas Lielā gavēņa laikā:

18. februāris – Pelnu trešdiena

19. marts – svētais Jāzeps – Vissvētākās Jaunavas Marijas Līgavainis, obligātās svinības

25. marts – Kunga Pasludināšana, obligātās svinības

2. – 4. aprīlis – Trīs Svētās dienas

➔ *Sākums 1. lpp.*

Dievs nav vienaldzīgs pret pasauli, bet to mīl tik ļoti, ka dod savu Dēlu, lai katram cilvēkam dāvātu pestīšanu. Cilvēktapšanā, šīs zemes dzīvē, Dieva Dēla nāvē un augšāmcelšanās reizi pār visām reizēm paveras durvis starp Dievu un cilvēku, starp debesīm un zemi. Un Baznīca ir kā roka, kas tur šīs durvis atvērtas, sludinot Dieva Vārdu, svinot sakramentus, liecinot par ticību, kas kļūst iedarbīga mīlestībā. (sal. *Gal 5, 6*) Taču pasaule cenšas noslēgties sevī un aizvērt šīs durvis, pa kurām Dievs ienāk pasaulē un pasaule Viņā. Līdz ar to, mums nekad nevajadzētu brīnīties, ka šī roka, kas ir Baznīca, tiek atgrūzta, saspiesta un ievainota.

Tāpēc, lai Dieva tauta neklūtu vienaldzīga un nenoslēgtos sevī, tai vajadzīga atjaunotne. Šīs atjaunotnes labā gribu jums piedāvāt pārdomāt trīs punktus.

1. „Ja viens loceklis cieš, visi citi cieš līdzī” (1 *Kor 12, 26*) – Baznīca

Dieva mīlestību, kas sarauj šo nāvīgo noslēgšanās sevī, proti, vienaldzību, mums atklāj Baznīca ar savu mācību un, sevišķi, ar savu liecību. Taču liecināt varam tikai par to, ko paši iepriekš esam piedzīvojuši. Kristietis ir tas, kurš ļauj, lai Dievs viņu ietērpj savā labestībā un žēlsirdībā, lai ietērpj viņu Kristū, lai tādā veidā kļūtu kā Viņš – tāds, kurš kalpo Dievam un cilvēkiem. To mums skaidri atgādina Lielās ceturtdienas liturģija ar kāju mazgāšanas ritu. Pēteris negribēja, lai Jēzus Viņam mazgā kājas, bet pēc tam saprata, ka Jēzus negrib tikai rādīt piemēru, kā mums cits citam jāmazgā kājas. Šai kalpošanai ir piemērots tikai tas, kurš pats vispirms ir ļāvis, lai Kristus viņam mazgā kājas. Tikai tādām ir „daļa” ar Viņu (*Jņ 13, 8*) un tad var kalpot cilvēkam.

Lielais gavēnis ir labvēlīgs laiks tam, lai mēs ļautu, ka Kristus mums kalpo, un tādējādi kļūtu kā Viņš. Tas notiek tad, kad klausāmies Dieva Vārdu un pieņemam sakramentus, sevišķi, Euharistiju. Tanī kļūstam par to, ko saņemam, proti, par Kristus Miesu. Šajā Miesā vienaldzībai, kas šķiet tik bieži pārņem varu pār mūsu sirdīm, nav vietas. Jo tas, kurš pieder Kristum, pieder vienai Miesai, un Viņā neviens nav vienaldzīgs cits pret citu. “Ja viens loceklis cieš, visi citi cieš līdzī; ja viens loceklis tiek pagodināts, visi citi priecājas līdzī.” (1 *Kor 12, 26*)

Baznīca ir *communio sanctorum* tāpēc, ka tajā ņem dalību svētie, kā arī tāpēc, ka tā veido komūniju ar svētajām lietām: ar Dieva mīlestību, kas ir atklāta Kristū, un ar visām Viņa dāvanām. Starp tām ir arī to cilvēku atbilde, kuri ļauj, lai viņus aizsniedz šī mīlestība. Šajā svēto sadraudzībā un šajā līdzdalībā svētajās lietās neviens neko nepatur tikai sev, bet tas, kas viņam pieder, ir priekš visiem. Un tā kā esam saistīti Dievā, varam kaut ko darīt arī to labā, kuri atrodas tālu, to, kurus mēs ar saviem spēkiem vien nekad nespētu aizsniegt. Ar viņiem un par viņiem lūdzam Dievu, lai mēs visi atvērtu savu sirdi Viņa pestīšanas darbam.

2. „Kur ir tavs brālis?” (*Rad 4, 9*) – Draudzes un kopienas

To, kas ir teikts par universālo Baznīcu, jāattiecina arī uz draudžu un kopienu dzīvi. Vai šādās ekleziālajās vidēs izdodas piedzīvot, ka esam daļa no viena ķermeņa? Vai tas ir ķermenis, kas reizē saņem un dalās tanī, ko Dievs grib dāvāt? Vai tas ir ķermenis, kas pazīst savus vājākos, nabadzīgākos un mazākos locekļus un par tiem rūpējas? Vai varbūt meklējam patvērumu universālajā mīlestībā, iesaistoties tālu pasaulē, bet aizmirstot Lācaru, kurš sēž mūsu aizslēgto durvju priekšā? (sal. *Lk 16, 19-31*)

Lai saņemtu to, ko Dievs mums dāvā, un nestu patiesus augļus, mums jāpārkāpj redzamās Baznīcas robežas divos virzienos.

Turpinājums 3. lpp. ➔

➔ *Sākums 2. lpp.*

Vispirms mums jāvienojas lūgšanā ar debesu Baznīcu. Kad zemes Baznīca lūdzas, tad izveidojas savstarpējas kalpošanas un labumu kopība, kur ir arī paša Dieva klātbūtne. Kopā ar svētajiem, kuri ir atraduši savu piepildījumu Dievā, ņemam dalību sadraudzībā, kurā vienaldzību ir uzvarējusi mīlestība. Debesu Baznīca nav triumfējoša tāpēc, ka būtu pagriezusi muguru pasaules ciešanām un priecājas viena pati. Drīzāk svētie jau var kontemplēt un priecāties, jo ar Jēzus nāvi un augšāmcelšanos ir galīgi uzvarējuši vienaldzību, sirds nocietināšanos un naidu. Kamēr šī mīlestības uzvara necaurstrāvos visu pasauli, svētie kā svētceļnieki aizvien soļos mums līdzās. Baznīcas doktore svētā Terēze no Lizjē ar pārliecību rakstīja, ka prieks debesīs par krustā sistās mīlestības uzvaru nebūs tik ilgi pilnīgs, kamēr būs kaut viens cilvēks uz zemes, kurš cietis un vaimanās: „Es ļoti ceru uz to, ka debesīs nebūšu bezdarbīga. Mana vēlēšanās ir turpināt strādāt Baznīcas un dvēseļu labā.” (Vēstule Nr. 254, 1897. gada 14. jūlijs)

Arī mēs esam līdzdalīgi svēto nopelnos un priekā, bet viņi ņem līdzdalību mūsu cīņās un mūsu meklējumos pēc miera un izlīgšanas. Viņu prieks par augšāmcelušā Kristus uzvaru ir mūsu spēka iemesls, lai pārvarētu tik daudzus vienaldzības un sirds nocietināšanās veidus.

No otras puses, katra kristīgā kopiena ir aicināta pārkāpt sliekšni, kas ļauj tai nodibināt saikni ar sabiedrību, kas to ieskauj, ar nabagiem un tiem, kuri ir tālu. Baznīca pēc savas dabas ir misionāra. Tā nav noslēgusies sevī, bet ir sūtīta pie visiem cilvēkiem.

Šī misija ir pacietīga liecība par To, kurš grib vest pie Tēva visu realitāti un katru cilvēku. Misija ir tas, par ko mīlestība nevar klusēt. Baznīca seko Jēzum Kristum pa ceļu, kas to ved pie katra cilvēka, līdz pat zemes robežām. (sal. *Apd 1, 8*) Tādā veidā savā tuvākajā varam saskatīt brāli un māsu, par kuriem Kristus nomira un augšāmcelās. Visu, ko esam saņēmuši, to esam saņēmuši arī viņu dēļ. Tāpat arī viss, kas pieder šiem brāļiem, ir dāvana Baznīcai un visai cilvēcei.

Dārgie brāļi un māsas, cik ļoti es vēlos, lai vietas, kurās atklājas Baznīca, sevišķi mūsu draudzes un kopienas, kļūst par žēlsirdības salām vienaldzības jūrā!

3. „Stipriniet savas sirdis!” (*Jk 5, 8*) – Atsevišķi ticīgie

Arī mūs kā atsevišķus ticīgos apdraud vienaldzības kārdinājums. Mēs esam pārsātināti ar satriecošām ziņām un attēliem, kas atklāj cilvēka ciešanas, bet vienlaikus izjūtam visu savu nespēju iejaukties, lai kaut ko darītu. Ko mēs varam darīt, lai neļautu sevi aizvien dziļāk ievilkst šajā baiļu un bezspēcības bezdibenī?

Vispirms varam lūgties vienotībā ar šīs zemes un debesu Baznīcu. Neatstāsim novārtā daudzo dvēseļu lūgšanas spēku! Iniciatīva *24 stundas Kungam*, kas 13. un 14. martā, es ceru, tiks īstenota visā Baznīcā, arī diecēžu līmenī, būs šīs lūgšanas nepieciešamības izpausme.

Otrkārt, pateicoties daudzām Baznīcas žēlsirdības organizācijām, mēs varam palīdzēt ar tuvākmīlestības žestiem, aizsniedzot gan tuvos, gan tālos cilvēkus. Liels gavēnis ir labvēlīgs laiks tam, lai izrādītu šo interesi par otru ar kādu mazu, bet konkrētu žestu, daloties cilvēcībā.

Treškārt, otra cilvēka ciešanas ir aicinājums uz atgriešanos, jo vajadzība pēc brāļa man atgādina par to, ka mana dzīve ir trausla un atkarīga no Dieva un brāļiem. Ja pazemīgi lūgsim Dieva žēlastību un pieņemsim savu iespēju robežas, tad ieticēsim tām nebeidzamajām iespējām, ko slēpj sevī Dieva mīlestība. Tad spēsim arī pretoties velna kārdinājumam: domāt, ka varam izglābties un izglābt pasauli vieni paši.

Turpinājums 4. lpp. ➔

➔ *Sākums 3. lpp.*

Lai tiktu galā ar vienaldzību un savu lieluma māniju, gribu visiem lūgt izdzīvot šo Lielā gavēņa laiku kā sirds formācijas iespēju, kā par to izteicās Benedikts XVI. (Enciklika *Deus Caritas est*, 31) Būt ar žēlsirdīgu sirdi nenožīmē būt ar vāju sirdi. Tam, kurš grib būt žēlsirdīgs, vajadzīga stipra un noturīga sirds, aizvērta kārdinātājam, bet atvērta Dievam. Sirds, kas ļauj, lai to piepilda Svētais Gars, un iet pa mīlestības ceļiem, kas ved pie brāļiem un māsām. Pamatā nabadzīga sirds, kas apzinās savu nabadzību un ziedo sevi otra labā.

Tāpēc, dārgie brāļi un māsas, šajā Lielajā gavēnī gribu ar jums lūgt Kristu: „Fac cor nostrum secundum cor tuum (Veido mūsu sirdi līdzīgu savai Sirdij).” (Suplikācijas lūgšana no Litānijas Vissvētākajai Jēzus Sirdij) Tad mēs iemantosim stipru un žēlsirdīgu sirdi, tādu, kas ir nomodā, un nesavtīgu sirdi, kas nenoslēdzas sevī un nekrīt vienaldzības globalizācijas reibonī.

Līdz ar šo vēlējumu lūdzos, lai ikviena ticīgā un ikvienas ekleziālās kopienas Lielā gavēņa ceļš būtu auglīgs, un lūdzu jūs lūgties par mani. Lai Kungs jūs svētī un lai Dievmāte jūs sargā!

Vatikānā, 2014. gada 4. oktobrī, svētā Asīzes Franciska svētkos

Francisks

„Fortitudo et laus mea Dominus” – arhibīskapa devīze

V. E. Ekselences Rīgas arhibīskapa Zbigneva Stankeviča 60 dzīves gadu jubileja

2014. gada 15. februārī Rīgas svētā Jēkaba katedrālē garīdznieki un ticīgie pulcējās, lai kopīgi lūgtos par V. E. Rīgas arhibīskapu – metropolītu Zbignevu Stankeviču, kurš svinēja dzīves 60 gadu jubileju.

Svētās Mises sprediķī bīskaps Jānis Bulis atgādināja, cik nozīmīgs un atbildīgs, kā arī smags ir bīskapa kalpojums. Ekselence to salīdzināja ar Sizifa velto akmeni kalnā, par ko vēsta sengrieķu filozofa Homēra aprakstītā leģenda. Tomēr atšķirībā no šīs leģendas tēla bezcerīgajām pūlēm, bīskapa un jebkura kristieša pūles nav bezcerīgas, jo sasniegt mērķi mums vienmēr palīdz Kristus.

Rēzeknes – Aglonas diecēzes bīskaps vēlēja arhibīskapam iemantot to Dieva gudrību, par ko savā vēstulē runā svētais apustulis Jēkabs, lai, šīs gudrības vadīts, Ekselence vienmēr varētu gudri un atbilstoši Dieva prātam vadīt sev uzticēto diecēzi.

Pēc svētās Mises arhibīskaps sirsnīgi pateicās par atbalstu gan klātesošajiem bīskapiem – bīskapam Jānim Bulim un bīskapam Viktoram Stulpinam, gan arī visiem ticīgajiem un aicināja arī turpmāk nemitēties lūgties, lai viņš varētu darboties saskaņā ar Dieva gribu Baznīcas labā.

radieceze.lv

Nožēlojiet grēkus un ticiet Evaņģēlijam (Mk 1, 15)**Pelnu trešdiena – Lielā gavēņa sākums**

Pelnu trešdienā sākas Lielais gavēnis, kas ilgst 40 dienas un noslēgsies Lielās ceturtdienas vakarā. Gavēnis ir sagatavošanās laiks, kurā Baznīca mūs aicina ieskatīties sevī un sagatavot savas sirdis Kristus Augšāmcelšanās svinībām.

Šīs dienas pirmajā lasījumā pravietis Joēls skaidri iezīmē šī laika vadlīnijas: „Atgriezieties no visas savas sirds pie Kunga, sava Dieva, jo Viņš ir laipns un žēlsirdīgs. Plosiet savas sirdis, nevis savas drēbes.” (sal. Jl 2, 12 – 13) Pravietis skaidri norāda, ka nevis kaut kādas ārējas izpausmes, bet gan pārmaiņas mūsu sirdī ir nepieciešamas, lai mēs cienīgi varētu sagaidīt Lieldienu svinības, nodzīvot visu savu dzīvi un iemantot Debesu valstību.

Visu Gavēņa laiku caurstrāvo trīs atslēgas vārdi: gavēnis, lūgšana un žēlsirdības darbi. Gavēnis nav laiks diētai. Gavēņa būtība ir atteikšanās no tā, kas mums ir svarīgs, bet tomēr bez kā varētu iztikt, kas varbūt mums pat traucē garīgi pilnveidoties. Tas varētu būt kāds netikums, kādas tukšas pieķeršanās un tml.

Vēl būtiskāk par kaut kā nedarīšanu ir kaut kā darīšana – šis laiks ir īpaši piemērots dziļai lūgšanai, pārdomām par savu dzīvi, biežai un auglīgai grēksūdzei.

Atraisīšanās no liekām lietām un patiesa lūgšana mums ļaus labāk saskatīt citu vajadzības un žēlsirdīgā mīlestībā steigties viņiem palīgā.

Pelnu kaisīšana ir biblisks žests, kas simbolizē savas niecības atzīšanu un nožēlu. Pēc pravieša Jonasa sludinātās Ninives nopostīšanas pilsētas valdnieks un visi iedzīvotāji ietērpās maisa drēbēs un bēra sev uz galvas pelnus kā zīmi nožēlai. (sal. Jon 3, 6)

Kaisot uz galvas pelnus, priesteris izsaka vārdus: „Nožēlojiet grēkus un ticiet Evaņģēlijam,” (Mk 1, 15) vai arī: „Atceries, ka tu esi puteklis un par putekli pārvērtīsies.” Šie vārdi atgādina, ka zemes dzīve ir tikai īss mirklis, ka pēc nāves mūsu miesa sairs, un vienlaicīgi arī vēsta par to, ka caur patiesu nožēlu un ticību cilvēks sagatavo savu dvēseli debesu valstībai.

Pirms savas publiskās darbības uzsākšanas Jēzus 40 dienas pavadīja vienatnē tuksnesī, kur tika vairākkārtīgi ļaunā gara kārdināts. Lielais gavēnis ir mūsu 40 dienu sagatavošanās Lieldienām, kad Baznīca mūs aicina palikt sirds klusumā ar Kungu. Arī mums jābūt gataviem dažādiem kārdinājumiem un jāsauglabā nemaldīga ticība, lai varētu tos pārvarēt. Šajā laikā īpaši svētīgi ir bieži pārdomāt Kristus ciešanas, bieži un patiesi izsūdzēt grēkus.

Sagatavojis A. Ciganskis

Svētais Jāzeps mūs māca nevis ar vārdiem, bet gan ar savu piemēru**Svētais Jāzeps – Jaunavas Marijas Līgavainis**

19. martā Baznīca svin svētā Jāzepa, Vissvētākās Jaunavas Marijas Līgavaiņa, obligātās svinības. Šie ir lielākie svētki, kas pārtrauc Lielā gavēņa klusumu un piepilda Baznīcu ar lielu prieku un liksmību par kļūsto galdnieku, kuram tomēr ir bijusi tik milzīga loma Dieva Dēla, Marijas un līdz ar to arī visas cilvēces dzīvē.

Par Marijas Līgavaini un Jēzus audzītēju mēs zinām tikai to, kas rakstīts Svētajos Rakstos, un tas ir tik minimāli, ka radušās dažādas leģendas. Mēs zinām, ka viņš bija galdnieks, strādnieks, jo skeptiķi no Nācaretes par Jēzu sacīja: „Vai tad Viņš nav galdnieka dēls?” (sal. Mt 13, 55) Viņš nebija bagāts, jo, kad viņš atnesa Jēzu uz svētnīcu, lai to veltītu Debesu Tēvam, viņš upurēja divas dūjas vai pāri baložu, ko drīkstēja tikai tie, kuri nevarēja atļauties jēru. (sal. Lk 2, 24)

Neraugoties uz pazemīgo darbu un nelielajiem materiālajiem līdzekļiem, Jāzeps nāk no karaliskas dzimtas. Enģelis, kurš kā pirmais pavēsta Jāzepam par Jēzu, to sveicina kā „Dāvida dēlu”, ar karalisku titulu, ko vēlāk lieto arī attiecībā uz Jēzu. (sal. Mt 1, 1 – 16 un Lk 3, 23 – 38)

Mēs zinām, ka Jāzeps bija līdzcietīgs un gādīgs vīrs. Kad pēc saderināšanās viņš atklāja, ka Marija ir stāvoklī, viņš zināja, ka Bērns nav viņa, bet neapzinājās, ka viņa gaida Dieva Dēlu. Viņš vēlējās šķirties no Marijas saskaņā ar Likumu, bet bija norūpējies par Marijas drošību. Jāzeps zināja, ka sieviete, kura pārkāpusi laulību, var tikt nomētāta ar akmeņiem līdz nāvei, tāpēc nolēma pamest viņu klusām. (sal. Mt 1, 19 – 25)

Jāzeps bija ticības cilvēks, paklausīgs visam, ko Dievs no viņa prasīja. Kad sapnī pie Jāzepa atnāca enģelis un pastāstīja patiesību par Marijas Bērnu, viņš bez mazākajām šaubām nekavējās pieņemt Mariju par sievu. Kad enģelis atnāca vēlreiz, lai brīdinātu par ģimenei draudošajām briesmām, Jāzeps kopā ar savu sievu un Bērnu devās uz svešu zemi. Bez jebkādām ierunām viņš gaidīja Ēģiptē, līdz enģelis pavēstīja, ka var droši atgriezties dzimtenē. (sal. Mt 2, 13 – 23)

Tā kā par Jāzēpu nekas nav minēts Jēzus atklātās dzīves, nāves un augšāmcelšanās laikā, daudzi vēsturnieki uzskata, ka, iespējams, viņš nomira, pirms Jēzus uzsāka publisko kalpojumu. Jāzeps ir mirstošo aizbildnis, jo, pieņemot, ka viņš mira pirms Jēzus atklātās dzīves, viņš mira Jēzus un Marijas klātbūtnē – tā, kā mēs visi gribētu pamest šo pasauli.

Jāzeps ir arī vispārējās Baznīcas, tēvu, galdnieku un sociālā taisnīguma aizbildnis.

Ir vēl daudz lietu, ko mēs gribētu zināt par Jāzēpu: kur viņš bija dzimis, par viņa ikdienu, kad un kā viņš mira, bet Svētie Raksti atklāj mums tikai pašu būtiskāko – to, ka viņš bija „taisnīgs vīrs” (sal. Mt 1, 18).

Svētais Jāzeps, vispārējās Baznīcas aizbildni, esi nomodā pār Baznīcu tikpat gādīgi, kā tu rūpējies par Jēzu, aizsargā to un vadi to tāpat, kā tu vadīji savu Audzudēlu. Āmen.

Sagatavojusi V. Laizāne

Baznīca pasaulē

Svētās Terēzes no Avilas relikviju ceļojums

„Gaismas ceļš” – tā karmelīti nosaukuši sv. Terēzes no Avilas relikviju ceļojumu cauri vairāk nekā 30 pasaules valstīm, atzīmējot viņas dzimšanas 500. gadskārtu. Svētdien, 8. februārī, urna ar Karmela svētās relikvijām tika sagaidīta Abidžanā, Kotdivuārā. Tā tika atvesta no Madagaskaras. „Satikties” ar sv. Avilas Terēzi ieradās daudzi pilsētas ticīgie. Pr. Žerārs Adu savā katehēzē aicināja klātesošos dzīvot draudzības attiecībās ar Dievu. Izcils līdzeklis tam ir iekšējā lūgšana, ko

atklāj Terēze, jo, pateicoties šai lūgšanai, mūsu sirds aizvien vairāk pievēršas Kristum. Bez tam priesteris mudināja visus lūgties caur svētās aizbildniecību par dvēseļu atgriešanos un mieru pasaulē, jo sv. Terēzei bija šī harizma: panākt harmoniju starp cilvēkiem. Tie, kuri bija ieradušies Svētā Luī no Gonzagas baznīcā Abidžanā pagodināt relikvijas, noslēgumā skaitīja oficiālo 500. dzimšanas gadadienas atcerei veltīto lūgšanu.

Dalīšanās ticībā, dalīšanās ar nabagiem, dalīšanās ar jauniešiem

„Dalīšanās prieks” – ar šāda nosaukuma vēstuli pie Parīzes katoļticīgajiem Lielā gavēņa laikā vēršas kard. Andrē Ventruā. Viņš runā par trīs sektoriem, kuros ticīgie ir aicināti dalīties. Tā ir ticība, nabagi un jaunās paaudzes. Atsaucoties uz pāvesta Franciska mācību, Parīzes arhibīskaps mudina ticīgos nemitīgi atjaunot sevī misionāro dedzību. Dalīties ar nabagiem nozīmē stāties pretī netaisnībai un ciešanām, un tas ietilpst Baznīcas misijā. Parīzē tāpat kā citās pilsētās ir daudz cilvēku, kuri cieš trūkumu, ir atstumti un vientuļi. Tāpēc kard. Ventruā aicina ticīgos piedalīties solidaritātes iniciatīvās. Vienlaikus viņš atgādina, ka nepietiek sniegt trūkumcietējam tikai materiālo palīdzību, bet arī jāveido personiska tuvība un jāļauj viņam sajust sirds siltumu un mīlestību. Runājot par jauniešiem, kardināls norāda, ka vajadzētu dalīties ar viņiem pamatvērtībās. Šajā sakarā ir svarīga ģimenes un skolas sadarbība. Audzināšanas darbā ir jāiesaistās visi. Jaunieši tiek aicināti izkopt kritisku garu, lai nekļūtu par dažādu ēsmu upuriem. Bez tam tie tiek aicināti uz nesavtīgu kalpošanu saviem tuvākajiem, lai veidotu nākotni, kur valdītu nevis patēriņa mentalitāte, bet konstruktīvs gars. Kristiešiem jādalās ar jauniešiem ticībā, lai neviens nespētu tiem atņemt cerību.

Vienaldzība – sociālo netaisnību cēlonis

Kamēr pietrūks citiem uzmanības, un virsroku mūsu sabiedrībā gūs vienaldzība, tikmēr valstī nebūs miera. Stāsimies pretī vienaldzības kultūrai – ar šādu aicinājumu Lielā gavēņa sākumā pie visas sabiedrības vēršas Manilas arhibīskaps, kard. Luiss Tagle. Tā kā mūsdienu pasaulē vērojama aizvien lielāka vienaldzība citam pret citu un atsvešinātība vienam no otra, filipīniešu kardināls aicina mācīties saskatīt citu vajadzības un cīnīties pret sociālās netaisnības sērgu.

Pēdējās cēlonis ir tieši „vienaldzības kultūra”. Lietojot vārdu „kultūra” domājam par kaut ko, kas jau kļuvis par „normu” – viņš skaidro. Tāpēc Lielo gavēni jāizmanto kā iekšējas atjaunotnes laiku, pievēršot īpašu uzmanību nabagiem un citiem cietējiem. Mēs varam pievērst tiem uzmanību gan ar lūgšanām, gan konkrētiem žēlsirdības darbiem.

Kunga ciešanu nedēļa

Palmu svētdiena

„Lūk, tavs Ķēniņš nāk pie tevis, viņš ir taisnīgs un glābējs – pazemīgs jāņ uz ēzeļa, uz ēzeļmātes kumeļa” (Zah 9, 9).

Visu Evaņģēlijā aprakstīto Jēzus dzīves notikumu kulminācija ir Viņa Augšāmcelšanās – Lieldienas. Jēzus vairākas reizes teica saviem apustuļiem, ka Viņam jādodas uz Jeruzalemi, lai tur mirtu (sal. Mk 10, 33), un Palmu svētdiena ir tā diena, kurā Baznīca atceras Jēzus pēdējo un visnozīmīgāko ienākšanu Jeruzalemē. Ar šo dienu uzsākas Kristus Ciešanu nedēļa.

Saskaņā ar Evaņģēlijiem Jēzus Jeruzalemē iejāja uz ēzeļiņa, un cilvēki Viņu priecīgi sagaidīja (sal. Mk 11, 9). Austrumu tradīcijā ēzelītis ir miera simbols, un Jēzus iejāj kā Miera Princis, kurš kā Labais Gans šajā pilsētā atdos dzīvību par savām avīm (sal. Jņ 10, 11).

Lielā ceturtdiena

Lielajā ceturtdienā tiek svinētas divas ļoti nozīmīgas svētās Mises: Hrizmas svētišanas un Kunga Pēdējo vakariņu svētā Mise. Hrizmas svētišanas Misē notiek eļļu svētišana un priesteru solījumu atjaunošana. Eļļu svētišana visam nākamajam gadam notiek tikai katedrālēs, un to dara diecēzes ordinārijs. Tā simboliski tiek atklāts visa liturģiskā gada

vienotais raksturs un pievērsta uzmanība Olīvdārzam. Tieši tur Jēzus savu ciešanu priekšvakarā iekšēji pieņēma savas ciešanas, un tādējādi Olīvdārzs ir kļuvis par mūsu atpestīšanas vietu.

Lielās ceturtdienas vakarā ticīgie pulcējas uz Kunga Pēdējo vakariņu svēto Misi. Tajā kristieši atceras Euharistijas iedibināšanu. „Mielasta laikā Jēzus ņēma maizi, svētīja, lauza un deva saviem mācekļiem, sacīdams: „Ņemiet un ēdiet, tā ir mana Miesa,” un, „paņēmis biķeri, pateicās un deva to viņiem, sacīdams: „Dzeriet visi no tā, tās ir manas jaunās derības Asinis, kas par daudziem tiek izlietas grēku piedošanai.” (Mt 26, 26-28) Mises laikā neskan ērģeles un Vissvētākais Sakraments no centrālā altāra svinīgā procesijā tiek pārņemts uz Kristus ciešanu altāri.

Lielā piektdiena

Lielā piektdiena ir Kristus ciešanu un nāves diena. Šī ir vienīgā diena gadā, kad netiek svinēta svētā Mise. Lielās piektdienas dievkalpojuma galvenais notikums ir krusta pagodināšana. Krusts tiek izņemts cilvēku priekšā, un priesteris trīs reizes dzied: „Lūk, krusta koks, kurā pacelts pasaules Pestītājs,” un tauta atbild viņa aicinājumam ar vārdiem: „Nāciet, godināsim viņu.” Dievkalpojuma noslēgumā krustu, kas tika godināts, svinīgi pārnes uz Kristus kapa altāri.

Krusta godināšanas tradīcija ir cieši saistīta ar Kunga Jēzus Kristus ciešanu piemiņu. Krusts, kas bija noziedznieku soda mērs un zīme, pateicoties Kristus pestījošajām ciešanām, ticīgajiem ir kļuvis pestīšanas zīme.

Turpinājums 9. lpp. ➤

➔ *Sākums 8. lpp.*

Mums nav tādas iespējas, kāda vēsturē bija Kunga mātei Marijai un apustulim Jānim: godbijīgi stāvēt pie krusta Golgātā. Mūs no šī notikuma šķir laiks un attālums, taču tas nemazina šī krusta nopelnus mūsu dzīvē šeit un tagad. Mums katram ir iespēja līdzīgi Marijai pagodināt viņas Dēla krustu tieši šajā Lielās piektdienas dievkalpojumā.

Lielā sestdiena

Lielajā sestdienā ticīgie laiku pavada, lūdzoties un paliekot pie Kristus kapa, kur apcer Viņa ciešanas, nāvi un nokāpšanu priekšellē, kā arī gaida Viņa Augšāmcelšanos.

Baznīca šajā dienā nesvin Mises upuri, un altāris paliek neapsegts līdz Lielās sestdienas vakaram vai nakts stundai, kad ar svinīgo vigilijas dievkalpojumu uzsākas priecīgais Lieldienu laiks, kas turpināsies piecdesmit dienas.

Sagatavojusi V. Laizāne

Pārdomām

Pārdomājot Kristus ciešanas, mēs vēlamies vienoties ar Viņu, lai arī mums būtu tas pats spēks, tas ir, mīlestība, kas Viņu mudināja labprātīgi atdot savu dzīvību. Tikai mīlestības dēļ Viņš uzņemas ciešanas – mīlestības pret mums, saviem brāļiem un māsām.

Ar savām ciešanām Kristus mums pilnīgi atklāj, ar kādu mīlestību Dievs mūs mīl: mīlestību, kas kļūst par darbiem, kas pilnīgi sevi atdod, kas spiež sevi aplaupīt, lai dāvātu sevi tiem, kuriem ir nepietiekama mīlestība.

Tieši šī mīlestība atpestī pasauli, jo tā uzsūc jebkuru naidu, un tas neizplatās tālāk, neizlejas pār citiem. Kristus ir pilnīgi brīvs pieņemt to nepretojoties, gatavs piedot visu tiem, kurus mīl. Viņa mocekļība ir šīs neprātīgās un kaislīgās mīlestības pret cilvēkiem sekas. Cilvēku nekrietnums spiež Pestītāju iet krustaceļu.

Jēzus uzņēmās šīs ciešanas tāpēc, ka mūs mīl un vēlas piepildīt savu misiju līdz galam – dāvāt mums pestīšanu, – bet ne tādēļ, ka Viņam patiktu ciest. Pasauli atpestī nevis Kristus ciešanas, bet mīlestība, kas atklāj, cik liela un dziļa tā ir. Taču tā pati mīlestība atklāj arī cilvēces, kurai trūkst mīlestības, vājumu. Šie mīlestības „vakuumi”, kuru dēļ pēc Dieva attēla radītais cilvēks sāpīgi cieš, ir mūsu grēki. Ar savām ciešanām Kristus uzņemas mūsu grēkus, mūsu mīlestības trūkumu, mūsu ciešanas, visu to, kas mūs nomoka; visu to, kas ārda mūsos Dieva attēlu; visu to, kas sagroza mūsu izvēli. Viņš visu to pārklāj ar neprātīgu Dieva mīlestību, izmaina un atspirdzina. Esam aicināti pieņemt šo Jēzus upurēšanos, šo dāvanu un dalīties ar Viņu savā dzīvē, ļaut, lai mūs pārklāj Viņa kaislīgās mīlestības vilnis, kas mūs piepilda, atspirdzina un dara līdzīgus Viņam – pilnīgam Dieva Attēlam. Piedzīvojot tādu mīlestību, mēs tajā dzīvosim un, tās mudināti, darbosimies.

sv. Ignācijs no Lojolas

Jēzus Kristus ir mūsu dvēseles un miesas ārsts

Grēksūdzes nozīmīgums un tās etapi

Runājot par Gandarīšanas sakramentu, pāvests Francisks vienā no katehēzēm teica: „Svinēt Izlīgšanas sakramentu nozīmē būt sirsnīgi apskautam. Tas ir Tēva bezgalīgās žēlsirdības apskāviens. Par to spilgti liecina Evaņģēlijā aprakstītā līdzība par pazudošo dēlu. Tēvs tik ļoti priecājas, redzot dēlu atgriežamies mājās, ka apskauj viņu, skūpstā un rīko svētkus. Katru reizi, kad mēs ejam uz grēksūdzi, Dievs apskauj arī mūs un svin svētkus.”

Gavēņa laika auglīgums mūsu garīgajā dzīvē nav iespējams bez labas un rūpīgi sagatavotas grēksūdzes, kur ticīgie sakramentālā veidā piedzīvo satikšanos ar žēlsirdīgo Dievu, kurš mūs glābj un dziedina. Tāpēc, balstoties uz Katoliskās Baznīcas katehismu, pārdomāsim šī sakramenta iedarbīgumu un būtību.

„Ja mēs sakām, ka mums nav grēka, mēs maldinām paši sevi, un mūsos nav patiesības.” (1 Jņ 1,8)

Kas ir grēks ?

„Grēks ir pārkāpums, kas tiek izdarīts pret saprātu, patiesību un taisnīgu sirdsapziņu, tas ir mīlestības pret Dievu un tuvāko trūkums, ko izraisa aplama pieķeršanās noteiktiem labumiem (KBK, 1849)”.

Grēkus iedala nāvīgos un ikdienišķos grēkos.

„Nāvīgs ir jebkurš grēks, kura sastāvs (lat. *materia*) ir nopietns un kas izdarīts pilnīgi apzināti un brīvprātīgi (KBK, 1857)”.

„Ikdienišķu grēku izdarām tad, ja grēka sastāvs nav smags, bet mūsu rīcība neatbilst morāles likuma norādījumiem vai arī kad pārkāpjam morāles likumu smagākā lietā, taču pilnīgi to neapzinoties vai bez pilnīgas piekrišanas (KBK, 1863)”.

Jēzus Kristus ir mūsu dvēseles un miesas ārsts, Viņš pats dziedināja, atlaida grēkus un gribēja, lai Baznīca turpina šo dziedināšanas un pestīšanas misiju.

„Gandarīšanas sakramentu Kristus iedibināja visu savas Baznīcas locekļu, kuri grēkojuši, labā, vispirms to labā, kuri pēc Kristības ir krituši smagā grēkā un tā ir zaudējuši Kristības žēlastību, kā arī kaitējuši Baznīcas vienotībai. Viņiem Gandarīšanas sakraments sniedz jaunu iespēju atgriezties un atkal atrast attaisnošanas žēlastību (KBK, 1446)”.

Grēksūdzes sakraments, pirmkārt, ir augšāmceltā Kristus dāvana, kurā īpaši satiekas Kristus, kurš piedod, un grēcinieks, kurš lūdz piedošanu.

„(..) kur pārpilnībā grēks, tur vēl lielākā pārpilnībā ir žēlastība, lai, tāpat kā grēks valdījis nāvei, tā arī žēlastība caur taisnību mūžīgai dzīvei caur mūsu Kungu Jēzu Kristu (sal. Rom 5, 20 – 21)”.

Turpinājums 11. lpp. ➤

→ *Sākums 8. lpp.*

„Šī sakramenta saņemšanai pienākas sagatavoties ar sirdsapziņas izmeklēšanu Dieva Vārda gaismā. Šim nolūkam vispiemērotākie teksti ir jāmeklē dekalogā, kā arī evaņģēliju un apustuļu vēstuļu morāliskajā katehēzē: Kalna sprediķī un apustuļu mācībās (KBK, 1454)”.

Nosacījumi labai grēksūdzei:

1. Sirdsapziņas izmeklēšana.

- kāds ļaunums bija nostājies starp mani un Dievu,
- kas bijis ļauns attiecībās ar citiem cilvēkiem,
- ko ļaunu esmu darījis attiecībā pret sevi pašu.

2. Nožēla par grēkiem un cieša apņemšanās laboties.

Tā ir „dvēseles nožēla, kas cieši saistīta ar apņemšanos laboties, sāpes un riebums pret izdarīto grēku, apņemoties turpmāk vairs negrēkot (KBK, 1451)”.

3. Atzīšanās grēkos un grēksūdze.

Atzīšanās priesterim ir būtiska Gandarīšanas sakramenta daļa.

„Gandarītājiem jāatzīstas visos nāvīgajos grēkos, kurus viņi apzinās pēc cītīgas sirdsapziņas izmeklēšanas, pat ja tie ir ļoti slepeni, un cilvēks ir grēkojis tikai pret abiem pēdējiem no desmit baušļiem, jo dažkārt šie grēki dziļāk ievaino dvēseli un ir bīstamāki, nekā tie, kas izdarīti, visiem zinot (KBK, 1456)”.

4. Gandarīšana Dievam un tuvākajam.

„Atbrīvotam no grēka, grēciniekam vēl nepieciešams atgūt pilnīgu garīgo veselību. Viņam tātad jādara vēl kas vairāk, lai izlabotu savus grēkus: „jāgandara” pienācīgā veidā vai „jāizcieš” par saviem grēkiem. Šo gandarīšanu sauc arī par „uzlikto gandarījumu (KBK, 1459)”.

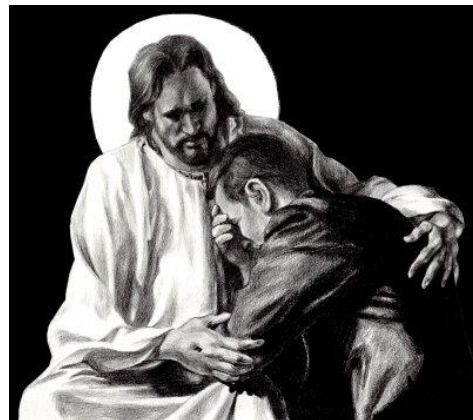
Šī sakramenta kalpotājs.

Priesteris ir grēciniekiem dāvātās Dieva žēlsirdīgās mīlestības zīme un rīks.

„Biktstēvs nav kungs, bet gan Dieva dotās piedošanas kalps. Šī sakramenta kalpotājam savos nodomos un mīlestībā ir jābūt vienotam ar Kristu (KBK, 1466)”.

Grēksūdzes augļi (sal. KBK, 1496):

- izlīgšana ar Baznīcu;
- mūžīgā soda, kas pienākas par nāvīgiem grēkiem, atlaišana;
- atbrīvošana, vismaz daļēja, no laicīgā soda par grēkiem, kas ir grēka sekas;
- izlīgšana ar Dievu, kā rezultātā gandarītājs atgūst žēlastību;
- sirdsapziņas miers un garīgais iepriecinājums;
- pieaug spēki garīgajai cīņai.

Sagatavojis pr. V. Filipenoks

Kunga Pasludināšana

Šo svinību centrālais notikums ir Iemiesošanās: Dievs kļuva viens no mums. Jau no mūžības Dievs bija nolēmis, ka Vissvētās Trīsvienības otrajai Personai ir jāklūst par cilvēku. Dievs-Cilvēks pazemojas, lai visu radību lielā mīlestības aktā vestu pie Dieva. Tāpēc, ka cilvēki Dievu atraidīja, Jēzus vēlas uzņemties ciešanu pilnu dzīvi un mokošu nāvi: „Nevienam nav lielākas mīlestības kā tam, kurš atdod savu dzīvību par saviem draugiem.” (Jņ 16, 13)

Marija ir Jaunava-Māte, kura piepilda pravieša Isaja teikto (7, 17) veidā, kādu viņš pat nespēja iedomāties. Viņa ir vienota ar savu Dēlu, izpildot Dieva gribu (Ps 40, 8 – 9; Ebr 10, 7 – 9; Lk 1, 38).

Kopā ar Jēzu žēlastības pilnā Marija ir saikne starp debesīm un zemi. Izņemot Jēzu, viņa ir cilvēks, kurš vislabāk atklāj cilvēka eksistences iespējas. Savā pazemībā viņa saņēma Dieva bezgalīgo mīlestību un māca, kā vienkāršs cilvēks var atbildēt Dievam ikdienišķos dzīves apstākļos. Viņa atklāj, ka Baznīca un katrs tās loceklis ir saistīti, un to, ko Iemiesošanās sniedz ikvienam no mums.

Sagatavojusi Dz. Vogule

* * *

ATTURĪBA NO GAĻAS ĒDIENIEM NAV SAISTOŠA:

I ja piektdienā iekrīt:

1. vispārējā Baznīcā noteiktās obligātās svinības:

- 1) Vissv. Jaunava Marija, Dieva Māte – 1. janvāris;
- 2) Kunga Parādīšanās jeb Epifānija (Triju Kēniņu jeb Zvaigznes diena) - 6. janvāris;
- 3) Svētais Jāzeps – 19. marts;
- 4) Svētie apustuļi Pēteris un Pāvils – 29. jūnijs;
- 5) Vissv. Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšana – 15. augusts;
- 6) Visi svētie – 1. novembris;
- 7) Vissv. Jaunavas Marijas Bezvainīgā ieņemšana – 8. decembris;
- 8) Kristus Dzimšana – 25. decembris.

2. vispārējā Baznīcā noteiktās svinības:

- 1) Kunga Pasludināšana – 25. marts;
- 2) Sv. Jāņa Kristītāja piedzimšana – 24. jūnijs;
- 3) piektdiena Kristus Dzimšanas svētku oktāvā;
- 4) piektdiena Kristus Augšāmcēlšanās svētku oktāvā;
- 5) Vissvētā Jēzus Sirds.

3. Baznīcā Latvijā noteiktās svinības un svētki, valsts svētki:

- 1) Līgo diena – 23. jūnijs;
- 2) sv. Meinards - 14. augusts;
- 3) diecēzes vai draudzes svētā aizbildņa diena;
- 4) V. J. Marijas Dzimšana - 8. septembris;
- 5) Latvijas Republikas proklamēšana - 18. novembris.

4. kāzas vai bēres – mielasta dalībniekiem

(izņemot Lielo piektdienu un Pelnu trešdienu).

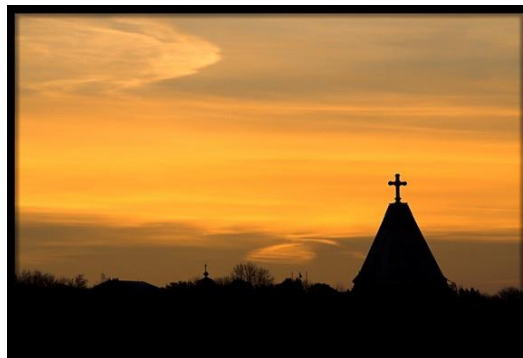
II tiem, kuri ēd kopgaldā (izņemot Lielo piektdienu un Pelnu trešdienu): skolēniem, karavīriem un citiem, tomēr atturību šajā gadījumā aizvietojo ar citiem pašai izlīdzības darbiem vai lūgšanu.

III Kristus Dzimšanas svētku un Kristus Augšāmcēlšanās svētku vigīlijā saskaņā ar vispārējiem Baznīcas noteikumiem par gavēni.

Sajust Kristus dāvāto prieku ikdienā**Optimisms Gavēnī**

Īsts kristietis ir reālists, tāpēc saprot, ka būt cilvēkam nozīmē būt kaut kam dižam, jo viņu mīl Dievs un viņš pats ir spējīgs mīlēt. Tomēr kristietī vienlaicīgi apdraud amorālisms un paša vājums. Reālists zina, ka viņš ir līdzīgs pazudušajam dēlam, kuram bija gudrs un mīlošs tēvs un kuram neviens nenodarīja netaisnību. Jēzus stāstītajā līdzībā pazudušais dēls pats sev nodara netaisnību, apgalvojot, ka ir viegls ceļš uz laimi.

Reālistam Lielais gavēnis vispirms ir atteikšanās no visa, kas traucē viņa attīstībai un laimei. Tas ir gavēnis no naivuma un trokšņa. Tā ir griba apzināti atteikties no grēka un vājībām, no cinisma un egoisma. Tas ir gavēnis, kas baro, jo atbildīga un zinoša cilvēka barība ir apdomība un pārdomāšana, kā arī darbi, kas atbilst cilvēka cieņai.

Lielais gavēnis ir laiks, kad caur personisku lūgšanu, grēksūdzi un sirdsmieru varam pieaugt mīlestībā uz Dievu. Tas ir laiks, lai pieaugtu mīlestībā pašam uz sevi, lai savaldītu savas kaislības un būtu iejūtīgam pret citiem, lai augtu nobriedušai tuvākmīlestībai.

Lasot Evaņģēliju, mans skats ir vērsts uz Jēzu, uz Viņa vārdiem, darbiem un Viņa mīlestību pret cilvēkiem. Man ir iespēja saprast personiskā svētuma perspektīvas. Gavēnis liek aizdomāties, ka es esmu Dieva dārgums un ar Dieva žēlastības palīdzību man jāiegūst brīvība no grēka verdzības. Kaut Gavēņa laikā nemitīgi skan monotons: „*Atgriezieties, atgriezieties...*,” tomēr zinu, ka man šajā laikā jāizvēlas tas, kas kristietībā ir fundamentāls – optimisms. Citiem vārdiem sakot, es nevarēšu gavēt īsti kristīgi, ja Gavēnī atteikšos no optimisma.

Neskaitāmas reizes es pārdzīvoju un biju izmisis par saviem kritieniem, nožēloju, bet ne vienmēr nožēla nesa pastāvīgu uzticību Dievam. Mūsu kritieni parāda, ka esam vāji. Nožēlošana nav tikai paša cilvēka darbība. Dievs ne tikai dod mums iespēju nožēlot un gandarīt, Viņš pats dod cilvēkam to, ko no viņa gaida: „Es jums došu savu Garu! Es došu savus likumus, un jūs tiem sekosiet, jūs ievērosiet un pildīsiet manas tiesas!” (Ez 36, 27)

Citiem vārdiem sakot, kad es jūtu savu vājību, nespēcību, kad aicinājums atgriezties piepilda nevis ar entuziasmu, bet gan ar rūgtumu, tikai tad rodas iespēja patiešām satikt Dievu un izmainīt kaut ko savā dzīvē, iespēja piepildīt savu sirdi ar cerību. Man jāļauj, lai Kristus ar savu Garu izmaina manu tagadējo dzīvi, nodibinot manā sirdī taisnības, miera un Dieva valstību.

Gavēņa sākumā mēs dzirdam aicinājumu uz optimismu, mēs dzirdam vārdus, kas pārlicina mūs, ka grēks nevar līdz galam atņemt prieku (nejaukt ar jautrību). Kristus var mani piepildīt ar prieku šajā Gavēņa ceļā!

Sagatavojis pr. V. Filipenoks

Lielā gavēņa tuksnesis palīdz mums attīrīties

Gavēņa laikā dzīvot saskaņā ar Evaņģēliju

„Lielais gavēnis ir garīgās cīņas laiks. Tāpat kā Jēzus, arī mums ir jācīnās ar ļaunā gara kārdinājumiem,” apcerē pirms lūgšanas „Kunga eņģelis” sacīja pāvests. Skaidrojot Gavēņa pirmajai svētdienai paredzēto Evaņģēlija fragmentu par Jēzus kārdināšanu tuksnesī, Francisks uzsvēra, ka šis smagais pārbaudījums Jēzu sagatavoja un garīgi stiprināja Labās vēsts sludināšanai.

„Šo četrdesmit tuksnesī pavadīto dienu laikā Jēzus cīnās ar sātanu, atmasko tā kārdinājumus un to uzveic. Viņā mēs visi uzvaram. Un tagad mūsu pienākums ir rūpēties par šo uzvaru savā ikdienas dzīvē, sacīja Francisks. Lielā gavēņa sākumā Baznīca atgādina šo

noslēpumu, lai parādītu mums garīgās cīņas ar ļaunumu nozīmi. Lielajā gavēnī vajag cīnīties. Kad ejam cauri Lielā gavēņa „tuksnesim”, mēs raugāties uz Lieldienām, kas ir Jēzus definitīvā uzvara pār ļaunumu, grēku un nāvi. Tāda ir Lielā gavēņa pirmās svētdienas nozīme: apņēmīgi uzsākt ceļu, kas ved uz dzīvību, un to veikt kopā ar Jēzu”.

Francisks skaidroja, ka Jēzus ceļš iet cauri tuksnesim. Tuksnesis ir vieta, kur var saklausīt gan Dieva, gan kārdinātāja balsi. Troksnī mēs spējam saklausīt tikai vājas balsis, atzina pāvests. Savukārt tuksnesī varam ieiet dziļumā, lai atklātu būtisko. Kur varam saklausīt Dieva balsi? – jautāja Svētais tēvs. „To dzirdam Dieva Vārdā. Tāpēc ir svarīgi zināt Svētos Rakstus, jo pretējā gadījumā mēs nezinām, kā atbildēt ļaunā gara uzbrukumiem. Šeit es gribētu vēlreiz atkārtot savu ieteikumu – katru dienu lasīt Evaņģēliju un pārdomāt lasīto kaut īsu brīdi, piemēram, desmit minūtes. To nēsāji sev līdzi: kabatā, somā.

Svarīgi, lai tas būtu jums pie rokas. Lielā gavēņa „tuksnesis” palīdz mums stingri pateikt „nē” pasaulīgumam un dieveklēm, palīdz pieņemt lēmumu dzīvot saskaņā ar Evaņģēliju un stiprināt solidaritāti ar brāļiem. Iesim cauri tuksnesim bez bailēm, jo mēs neesam vieni, ar mums kopā ir Jēzus, Tēvs un Svētais Gars. Tāpat kā Jēzu, arī mūs pa Gavēņa ceļu ved Svētais Gars,” sacīja Francisks.

Sagatavojusi S. Krivteža

Deviņi veidi, kā pārvarēt kārdinājumu:

1. Izvairies un/vai bēdz no tā. Dažkārt piesardzība ir labāka nekā varonība.
2. Pakļauj savas domas Dievam. Viņš zina labāk nekā mēs, kas ir labs.
3. Pārvari savu egoismu. Patiesa mīlestība sevī neietver egoismu, tāpēc, ja tu mīli Jēzu, tu nepiederī sev.
4. Gaidi kārdinājumu un esi tam gatavs. Mums ir jāgatavojas garīgai cīņai.
5. Atgādini sev grēka sekas.
6. Paturi prātā Dieva Vārdu. Ir ļoti gudri piepildīt savu prātu ar domām par Dievu.
7. Attīstīt Dieva klātbūtnes sajūtu. Ne tikai Viņā klausīties, bet arī paklausīt.
8. Bieža grēksūdze mūs dziedina, un mēs atgūstam garīgo veselību.
9. Atbildība palīdz mums izvairīties no grēka. Kad rīkojamies atbildīgi gan Dieva, gan cilvēku priekšā, vieglāk spējam pārvarēt kārdinājumu.

Tulkojusi V. Laizāne

Ģimene – patiesā ticības un patriotisma skola**Kardināla Juliana Vaivoda bērība un skolas gadi**

Kardināla dzimtā Bērnanu sādža atrodas skaistā vietā, kur tās dārzi kādreiz vienā ceļa pusē ir noslīdējuši līdz likumotajai Feimankas upei, bet otrā ceļa pusē, aiz labības laukiem ir sācies mežs, ko kardināls dažkārt piemin savā seminārista gadu dienasgrāmatā. Sādžas tuvumā atrodas arī Seiļu kapsēta, kur kopš 1919. gada blakus kaplicai ir kardināla mātes kaps.

Kā kardināls ir stāstījis kādreizējam Aglonas dekānam Pēterim Onckulim, togad māte agrā pavasarī, ejot uz Vārkavas baznīcu, negājusi apkārtceļu līdz tiltam, bet noāvusi apavus un basām kājām pārbridusi upi. Šī brišana pa auksto ūdeni arī bijusi liktenīga: māte saslimusi ar plaušu karsoni un, visai ģimenei par bēdām, nomirusi.

No Bērnanu sādžas nešķiramā Feimankas upē kardināls zēna gados ķēris zivis, bet tīruma galā esošais purviņš viņam līdz sirmam vecumam atstājis nepatīkamas atmiņas. Proti, visiem sava laika Latgales lauku bērniem tipiskajās ganu gaitās zēns bieži lasījis grāmatu. Tā kādu reizi, iekārtojies uz celma lasīšanai, viņš dzirdējis pie celma savādu švīkstoņu un, uztrausies kājās, ieraudzījis pie celma slīdam veselu kamolu čūsku. Zēns izbailēs skrējis pie lopiem, un, kad vakarā par pieredzēto pastāstījis mātei, māte bērnu pasvētījusi ar svētīto ūdeni, lai viņš nenaslimtu, jo Vaivodu ģimene ir bijusi izteikti ticīga.

Viņš 1971. gada uzrunā maija dievkalpojumā ir stāstījis: „Manas dzimtas tā sauktajā tīrajā galā pie sienas karājās liels krusts ar Pestītāja tēlu. Kā mazs bērns novēroju, ka vakaros pirms gulētiešanas tēvs un māte pienāk pie krusta, pārkrustās un to noskūpst. Tas mums, bērniem, iedvesa tādu godbijību pret krustu, ka mēs pat skaļi runāt tajā istabā baidījāmies. Dzīvojamā galā katra latgalieša istabā bija savs „svētais stūrītis”, kur atradās vairākas svētbildes. Vairākas svētbildes bija arī mūsu istabās, un īpaši man patika viena, kurā Dievmāte, ģērbusies platā, garā, zvaigžņotā mētelī – un zem tā bija redzamas daudzas bērnu galviņas, it kā cāļu māte sargātu zem spārniem savus mazuļus. Vēl šodien, lūdzoties „Esi sveicināta...”, man liekas, ka es lienu zem šī mēteļa.”

Pēc Vārkavas pagastskolas beigšanas Vaivods turpina mācības Preiļu pilsētas skolā. Nākamais kardināls 1913. gadā, beidzams šo skolu, nedomā par ierēdņa darbu vai stāšanos kādā profesionālā skolā, vai pedagoģiskajosursos, jo viņam ir lolojama pavisam cita doma.

Preiļos, mitinādamies ticīgu ļaužu mājā, jauneklis rītos, pirms mācībām skolā, iet uz baznīcu, iemācās arī piekalpot pie altāra kā ministrants un dzīvo ar stingru apņemšanos kļūt par priesteri. Tāpēc viņam pēc skolas beigšanas nelielas nenoejams apmēram 60 verstis garais ceļš no Vārkavas līdz Daugavpili, lai tur apriņķa priekšnieka kancelejā iegūtu apliecību par politisko uzticamību, kas vajadzīga, iesniedzot dokumentus Pēterpils Garīgajā seminārā.

Pēc garā ceļa rīta agrumā, sasniedzot Daugavpili un sameklējot vajadzīgo adresi, astonepadsmīgtgadīgais jauneklis ir tik noguris, ka kāpņu telpā pie apriņķa priekšnieka durvīm iemieg, un pats priekšnieks, ierazdamies darbā, arī viņu uzmodina. Jaunekļa satraukums, pazemība un atklātība labvēlīgi ietekmē krievu ierēdņi, ka tas bez kādas izmeklēšanas dod savu parakstu par viņa politisko uzticamību, un viņš var ar mierīgu sirdi iet garo ceļu uz mājām, lai pēc tam postos braucienam uz Pēterpili.

*No Jāņa Broka grāmatas „Pirmais no mūsu tautas”
Turpinājums nākamajā „Gaismas Taka” numurā*

Juliana Vaivoda pieminekļa ģenerālsponsors:

Sveicam!

Foto: Rēzeknes Katoļu vidusskolas skolotāja
L. Strucinska ar olimpiādes uzvarētājiem
R. Degli, J. Platpīri, J. Gailišu

2014. gada nogalē Preiļu valsts ģimnāzijā notika Latgales reģiona 5. atklātā angļu valodas olimpiāde. Rēzeknes Katoļu vidusskola sveic 12. klases skolnieci Jūliju Platpīri ar iegūto 1. vietu, 12. klases skolnieku Robertu Degli ar iegūto 2. vietu, 10. klases skolnieku Jāni Gailišu ar iegūto atzinību Latgales reģiona 5. atklātajā angļu valodas olimpiādē. Paldies skolotājai Lolitai Strucinskai par teicamu audzēkņu sagatavošanu.

Paši skolēni atzīst, ka svešvalodu apgūšana uzlabo pašvērtējumu, paplašina draugu loku un ir liela bagātība.

Vēlam veiksmi 12. klases skolēniem
centralizētajā angļu valodas eksāmenā š. g. 16. martā.

Rēzeknes Katoļu vidusskolas direktore
Marija Mickāne

* * *

Garīgo raidījumu programma Gavēņa laikā „Latgales Radio” ēterā

Katru dienu:

04:47 Pirmā rīta lūgšana
05:57 Otrā rīta lūgšana
06:57 Trešā rīta lūgšana
09:30 Vatikāna ziņas
10:00 Rožukronis

12:00 Svētā Mise
15:00 Kunga Žēlsirdības kronītis
19:00 Dienas lasījumi un sprediķis
21:00 Meditācija
21:30 Vatikāna ziņas

Papildus svētdienās un svētku dienās:

07:30 Dienas lasījumi un sprediķis
15:30 Krustaceļš
19:15 Rūgtās sāpes

* * *

2. aprīlī, Lielajā ceturtdienā, pulksten 10:00 Rēzeknes Jēzus Sirds katedrālē tiks svinēta Hrizmas svētišanas svētā Mise, kurā piedalīsies diecēzes priesteri.

* * *

Nākošais „Gaismas Taka” numurs iznāks Lieldienu laikā

„Gaismas Taka”, reģ. Nr. M 001011
Izdevējs: Romas katoļu Baznīcas Rēzeknes – Aglonas diecēze
un Rēzeknes Latgaliešu kultūras biedrība
Redakcijas adrese: Latgales iela 88, Rēzekne, LV-4601
E-pasts: eppuslatgaliensis@inbox.lv (ar norādi: Gaismas Takai)

Iespiests: SIA „Latgales druka”
Adrese: Baznīcas iela 28, Rēzekne, LV-4601
Par publikāciju saturu un atspoguļoto faktu
precizitāti atbild publikācijas autors.
Redakcijai ir tiesības labot manuskriptus.